

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

The Participatory Management Approach for Enhancing Students Competency Achievement under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2

ณัฐนนท์ วิทยาประโคน¹

Nattanon Witayaprakhon¹

Received: 28 March 2022

Revised: 23 June 2022

Accepted: 20 July 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เป็นการวิจัยแบบหลายวิธี (Multi method research) ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 302 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาจำนวน 229 แห่ง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 11 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษาในเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 3 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) 2) ผลจากการศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมสรุปได้ว่า

¹ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

¹ Director of Buriram Primary Educational Service Area Office 2 E-mail: nttan.012516@gmail.com

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีส่วนร่วมด้านการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบทรัพยากร และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตรวจสอบ รายงาน

คำสำคัญ: การบริหาร การมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วม สมรรถนะผู้เรียน

Abstract

This research aimed 1) to study the current and desirable conditions of participatory management for enhancing student's competency under Buriram Primary Educational Office Area 2 2) to propose a participatory management approach for enhancing students competency under Buriram Primary Educational Office Area 2. Multi method research was used carried out in two stages. Stage 1. Study of the present and desirable conditions of participatory management. There were 302 samples which consisted of (i) deputy director of Buriram Primary Educational Office Area 2, (ii) administrators of schools, (iii) educational supervisors, (iv) government teachers, (v) education personnel, (vi) Board of Basic Education institutions and parents of students from 229 schools. The instrument used in the research was a 5 rating scale questionnaire about the condition of participatory management for enhancing students competency under Buriram Primary Educational Office Area 2. Data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and content analysis. Stage 2. A study on participatory management guidelines. The key informants consisted of 11 people, comprising 1 deputy director of Buriram Primary Educational Office Area 2, 1 educational supervisor, 4 school administrators, 3 teachers and 1 basic education committee member and 1 student's parent. Research instrument was a semi-structured interview analyzed by content analysis.

The results showed that 1) the current state of participatory management for enhancing students competency under Buriram Primary Educational Office Area 2, for all aspects, was at a high level ($\bar{X}=4.31$). 2) The results of the study on participatory management guidelines concluded that school administrators, teachers, educational personnel and stakeholders should be involved in planning and setting goals in participation for the decision making aspect, participation in the operation aspect, participation in resource system control and participation in the evaluation, audit and report aspects.

Keywords: Administration, participative, participatory management, student's competency

บทนำ

หัวใจสำคัญของการศึกษาคือ “การเรียนรู้ของผู้เรียน” ในการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จจึงมีความจำเป็นต้อง “ปฏิรูปการเรียนรู้” ของผู้เรียน ซึ่งในการปฏิรูปการเรียนรู้นั้นมีองค์ประกอบสำคัญ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอีกหลายประการ ได้แก่ ครูผู้สอน หลักสูตร การเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล องค์ประกอบทั้ง 4 ประการดังกล่าวจะสนับสนุน และเอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 สมรรถนะ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สภาพปัญหาของประเทศที่แสดงถึงคุณภาพของการศึกษาและระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ คุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติมีคุณภาพต่ำลง รวมทั้งขีดความสามารถในการแข่งขันที่อยู่ในระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล เห็นได้ชัดเจนนจากข้อมูลสำคัญ คือ 1) ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนพบว่าคุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกสาระการเรียนรู้ และมีแนวโน้มต่ำลงทุกปี 2) ผลการสอบ PISA ที่ประเมินเด็กอายุ 15 ปี ทั่วโลกว่ามีความพร้อมที่จะอยู่ร่วมในสังคมเพียงใด โดยมุ่งทดสอบว่านักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิต หรือสถานการณ์จริงได้หรือไม่ ผลการประเมินพบว่าเด็กไทยมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งในวิชาคณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่าน แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของผู้เรียนไทยยังไม่ได้มาตรฐานสากล และคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง 3) ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่างๆ อยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเทียบกับชาติอื่นๆ พบว่า มีนักเรียนถึงร้อยละ 46.75 ที่มีผลการศึกษาดำ และมีเพียงร้อยละ 0.46 เท่านั้น ที่มีผลการศึกษาในระดับสูง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 2-4)

สำหรับสภาพปัญหาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งผลการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และระดับสังกัด และลดลงกว่าปีการศึกษา 2562 ส่งผลให้สมรรถนะ ที่จำเป็นของผู้เรียนที่มีผลการประเมินในระดับ ดีเยี่ยม ไม่ถึงร้อยละ 50 ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตั้งไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2563, หน้า 68) ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีวิธีการอยู่ร่วมกัน มีแนวคิด ความเชื่อ ค่านิยม และแนวทางปฏิบัติงานของบุคลากรที่แตกต่างกันออกไป ความหลากหลายในด้านบุคลากร และสภาพบริบทของโรงเรียน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการที่สำคัญอย่างยิ่งคือ คุณภาพของผู้เรียนด้านสมรรถนะที่ไม่ได้รับการใส่ใจในการพัฒนาผู้เรียนให้การสมรรถนะอย่างแท้จริง

สถานศึกษาในฐานะองค์กรศึกษาเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดทางการศึกษาเพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติงาน ผลของการดำเนินงานจัดการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงานและการจัดการของสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการและกระบวนการในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ ผู้บริหารควรให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมองค์การ และมีความเชื่อในสมมุติฐานที่ว่า ฝ่ายปฏิบัติงานถ้ามีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากเท่าไร ก็ยิ่งมีความเข้าใจในปัญหาขององค์การและบทบาทของฝ่ายบริหารมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและจะกระตุ้นให้ภารกิจบรรลุเป้าหมาย ในทางตรงกันข้ามทั้งสองฝ่ายมีความคิดเห็นไม่ตรงกันก็อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานแยกตัวออกจากองค์การ ทั้งนี้เพราะเขาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบหรือการตัดสินใจ อีกทั้งอาจมองว่าผู้บริหารไม่เห็นคุณค่าของพวกตนอาจแสดงออกในรูปของความเย็นชาไม่ใส่ใจ สิ่งเหล่านี้ไม่เป็นที่พึงประสงค์ขององค์การอย่างแน่นอน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2550, หน้า 182) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ในการบริหารงานของสถานศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิค และวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงาน ในหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และเกิดผลสำเร็จขององค์กร การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ จึงจะนำสถานศึกษาบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะเฉพาะ และอาศัยกระบวนการบริหาร ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและทุกฝ่ายทุกสถาบัน ทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาและการบริหารโดยใช้ องค์คณะบุคคล (ธีระ รุญเจริญ, 2550, หน้า 1) ตลอดทั้งนำการบริหารโดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาส ให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิด ต่างๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Administration) จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่างๆ เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือการที่ผู้บริหารใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมอาจยังมีน้อยมากในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการประชุมชี้แจงในการมอบหมายงาน การวางแผนงาน โครงการต่างๆ ไม่ชัดเจน และขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องจงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานให้มีคุณภาพสูงสุด จนไปถึงการประเมินผล โดยสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาดังที่ สมยศ นาวิกาน (2545, หน้า 47) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามีประโยชน์ในการช่วยปรับปรุงคุณภาพของการตัดสินใจขององค์กรให้ดีขึ้น ช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น ช่วยทำให้กำลังใจและความพอใจงานที่ทำมีมากขึ้น ช่วยลดความเฉื่อยชาการขาดงานและการออกงานน้อยลง และช่วยในการติดต่อสื่อสารและการยุติความขัดแย้ง และนอกจากนี้ จุดเด่นของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ช่วยให้บริการและการสื่อสารในองค์กรดีขึ้น ลดความขัดแย้ง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น ช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถบริหารงานบุคลากรได้ง่ายขึ้น การตัดสินใจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรด้วยกันดีขึ้น มีความ

ไว้วางใจกันสูง มีความรับผิดชอบและผูกพันกับองค์กรมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจกฎระเบียบ และข้อจำกัดขององค์กร (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2545, หน้า 71)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จึงต้องการศึกษาหาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ที่ให้ความสนใจ ผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา เทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน คณะ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษา จำนวน 229 แห่ง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 1,394 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษา เทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาจำนวน 229 แห่ง ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 302 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1967, หน้า 90-95) จำนวน 28 ข้อ โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชุมศรีสะอาด, 2554, หน้า 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง
มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอ
แนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด
(open-ended)

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผล
สัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน โดย
การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling)
จากทุกตำแหน่ง โดยเป็น รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน ศึกษานิเทศก์
จำนวน 3 คน ครู จำนวน 99 คน ผู้ปกครอง จำนวน
99 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำนวน 50 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency)
และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่ม
ตัวอย่างที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่ม
ผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน วิเคราะห์โดยการ
หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content
Analysis) ในส่วนของความคิดเห็นและข้อเสนอ
แนะซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

5.1 ร้อยละ (Percentage)

5.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)

5.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทาง การ
บริหารแบบมีส่วนร่วม

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

มีจำนวนทั้งสิ้น 11 คน ประกอบด้วย รอง
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 3
คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบ
สัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง จำนวน 5 ข้อ
ประเด็นในการสัมภาษณ์ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม
ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ด้านการ
มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุม
ระบบและทรัพยากร และด้านการมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผล ตรวจสอบรายงาน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ผู้ให้
สัมภาษณ์ จำนวน 11 คน ประกอบด้วย รองผู้
ำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ครู จำนวน 3
คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน
ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 1 คน แล้วดำเนินการ
สัมภาษณ์ แต่ละคนตามประเด็นที่ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 นำเสนอดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านและรายด้าน

ข้อ	สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน	ค่าเฉลี่ย (X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	แปลผลระดับ	อันดับ
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย	4.07	0.70	มาก	2
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.94	0.58	มาก	5
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.15	0.73	มาก	1
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบและทรัพยากร	3.94	0.41	มาก	4
5	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตรวจสอบรายงาน	4.02	0.52	มาก	3
	โดยรวม	4.02	0.52	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\bar{X}=4.15$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ($\bar{X}=4.07$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตรวจสอบ รายงาน ($\bar{X}=3.97$) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบและทรัพยากร ($\bar{X}=3.94$) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=3.93$) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 11 คน สรุปได้ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ทุกคนควรมีส่วนร่วมในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลของกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้ง

ไว้ร่วมกันก็มีมากขึ้น และสิ่งที่สำคัญคือ การเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ภายใต้เป้าหมายเดียวกันองค์กรจะเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจว่าองค์กรของตนเองอยู่ในเป้าหมายที่สนองตอบความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรประสานความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามารับรู้เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อจำได้เข้าใจในนโยบาย หรือกระบวนการที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารต้องเต็มใจให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งในส่วนของการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณและทรัพยากร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการผ่านการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการต้องสร้างกระบวนการที่ให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและตัดสินใจ รวมถึงการมีส่วนร่วมดำเนินการตามแผนงานที่การจากการวางแผนและตัดสินใจร่วมกัน ทำให้การร่วมกิจกรรมนั้นเป็นไปด้วยความเต็มใจเต็มกำลังความรู้ความสามารถ ซึ่งผู้บริหารต้องให้อิสระผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงร่วมกัน เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายที่ร่วมกันวางไว้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานของทุกคนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบทรัพยากร

การมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบทรัพยากร ต้องสร้างความตระหนักร่วมกันในเรื่องของการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่าง

มีประสิทธิภาพ ที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรขององค์กรที่เกิดจากการวางแผนร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน ทุกคนเห็นชอบร่วมกัน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกิดขึ้น อาจรวมไปถึงการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร

5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตรวจสอบ รายงาน

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลตรวจสอบ รายงาน ผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ควรเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานในทุกระยะของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ จะส่งผลให้สามารถตรวจสอบปัญหา อุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ปัญหา วิเคราะห์ผลของการดำเนินงาน รวมถึงเป็นการค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องเพื่อหาแนวทางในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต้องรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความภาคภูมิใจ ยินดีในความสำเร็จของงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการของทุกคน

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีประเด็นที่สำคัญที่ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1. ผลศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะ

ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน ของสถานศึกษา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในส่วนของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากร รวมถึงการกำหนดวิธีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่ตั้งไว้ ส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในการเพิ่มสมรรถนะผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (2560, หน้า 91-95) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ พรรณี มนพัทธ์ปริพัตร (2560, หน้า 82) พบว่า ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนในในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การรับรู้เป้าหมายร่วมกัน การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การร่วม

ปฏิบัติงาน และการรวมรับผิดชอบ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ด้านสมรรถนะผู้เรียน รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบและทรัพยากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และให้อิสระผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงในหลักการ การมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ผู้บริหารต้องเต็มใจให้ทุกส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการใช้งบประมาณและทรัพยากรต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน มีความประสงค์ให้ผู้บริหารให้อิสระผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงในหลักการ หลังจากที่ได้มีทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร ที่เกิดจากการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีในการทำงาน และทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันรับผิดชอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการใช้งบประมาณและทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (2560, หน้า 91-95) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหาร

แบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่พบว่า ระดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชิสรา แก้ววิเศษ (2560, หน้า 113) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยที่พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้แก่

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผน เพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องต้องเพื่อบรรลุเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน ปฏิบัติงานที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานทุกด้าน และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการควบคุมระบบทรัพยากร ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้งบประมาณและทรัพยากรขององค์กร การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรขององค์กร และการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณและทรัพยากรขององค์กร

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตรวจสอบ รายงาน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานตามแผน และการร่วมรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรให้ มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในทุกด้าน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดนำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน ไปเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปเป็นแนวทางในการบริหาร โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการในการดำเนินการ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย โดยเฉพาะการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กร และให้อิสระผู้ปฏิบัติงานตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามข้อตกลงที่จะบรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาคั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านสมรรถนะผู้เรียน เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดใหญ่ สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ทำจะดี. (2560). *การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, มหาวิทยาลัยสยาม].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. ข้าวฟ่าง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- พรรณี มนพัทธ์ปรีพัตร. (2560). *ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี [วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2563). *คู่มือการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนด้านสมรรถนะ*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
- สมยศ นาวิก. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. บรรณกิจ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2550). *การกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา*.
- อัญชิสา แก้ววิเศษ. (2561, กรกฎาคม - กันยายน). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(3), 272-282.
- Likert, R. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale, Reading in Attitude Theory and Measurement*. Wiley & Son.